

2008. évi LXXV. törvény

a takarékos állami gazdálkodásról és a költségvetési felelősségről

Az Országgyűlés a fegyelmezett, átlátható és hosszú távon fenntartható költségvetési politika megteremtése és folytatása, valamint az ország hosszú távú gazdasági versenyképességének költségvetési eszközökkel való szolgálata érdekében - figyelemmel a jelenlegi és a jövő nemzedékek közötti igazságosság igényére, valamint a társadalom általános öregedésével kapcsolatos állami kiadások következő évtizedekben várható növekedésére a következő törvényt alkotja.

A FELELŐS KÖLTSÉGVETÉSI POLITIKA ALAPVETŐ CÉLJAI

1. § (1) A felelős költségvetési politika célja az államadósság hosszútávon fenntartható szintjének elérése a költségvetés tartósan egyensúlyközeli állapotának biztosítása révén.

(2) A költségvetési politika hosszútávon szolgálja az ország regionális és globális versenyképességét azáltal, hogy az állami újraelosztás mértékét az ehhez szükséges szintre korlátozza.

(3) A költségvetési politika rövid- és középtávú céljait e törvény rendelkezései szerint az állami költségvetésről szóló törvény (a továbbiakban: költségvetési törvény), valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendeletek állapítják meg.

A FELELŐS KÖLTSÉGVETÉSI DÖNTÉSHOZATAL SZABÁLYAI

A költségvetés-politikai szabályok alapvető fogalmai

2. § (1) A költségvetés-politikai szabályokat az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Áht.) által és a (2) bekezdésben meghatározott fogalmak figyelembevételével kell alkalmazni.

(2) E törvény alkalmazásában:

a) *egyenlegromlás*: a többlet csökkenése vagy a hiány növekedése,

b) *tárgyév*: az az év, amelyre vonatkozóan a költségvetési törvény a költségvetési tételek részletes felosztását tartalmazza,

c) *reálérték*: a pénzben kifejezett érték és az árindex hányadosa,

d) *árindex*: az általános árszínvonalat, illetve annak megváltozását kifejező index. E törvény alkalmazásában, amely időszakokra rendelkezésre áll, a bruttó hazai össztermék deflátorát, egyéb esetekben a fogyasztói árindexet jelenti,

e) *technikai kivettítés*: a költségvetési bevételek és kiadások várható alakulására vonatkozó olyan számítás, amely a magángazdasági és demográfiai folyamatok, valamint a kihirdetett jogszabályok, jogerős bírósági döntések és az állami feladatok ellátásához szükséges erőforrások árszínvonal-változásból eredő értékváltozásának hatását veszi figyelembe,

f) *magángazdasági és demográfiai tényezők*: olyan gazdasági hatással járó tényezők, amelyeket a költségvetési politika nem képes közvetlenül kontrollálni, így különösen a népesség száma és összetétele, a magánszektor szereplőinek gazdasági döntései, vagy az éghajlati és világgazdasági hatások.

KÖLTSÉGVETÉS-POLITIKAI SZABÁLYOK A KÖZPONTI ALRENDSZERRE

3. § (1) A költségvetési törvényben meg kell határozni a belső tételek egyenlegének a tárgyévet követő évre vonatkozó követelményét úgy, hogy a külső tételek egyenlegére vonatkozó legújabb technikai kivétítés alapján az elsődleges többlet nominális értéke ne legyen kisebb, mint a (2) bekezdés szerint a tárgyévet követő évre vonatkozóan egy évvel korábban előírt elsődleges egyenleg cél.

(2) A költségvetési törvényben meg kell határozni a tárgyévet követő második évre vonatkozó elsődleges egyenlegcél úgy, hogy

a) az elsődleges egyenlegcél nem lehet elsődleges hiány, és

b) az államadósság reálértéke a tárgyévet követő második év végén várhatóan ne haladja meg az államadósságnak a tárgyévet követő év végére várható értékét, valamint

c) az államadósság reálértéke a tárgyévet követő második év végén várhatóan ne haladja meg az államadósságnak a tárgyévet megelőző második év végi értékét.

(3) A (2) bekezdés *c)* pontjának alkalmazásában a számítások során a tárgyévet megelőző második év államadósságának, mint viszonyítási alapnak az értékéhez hozzá kell adni a belső tételek egyenlegének tárgyévet megelőző második évi tényleges értéke és a költségvetési törvény szerinti tervezett értéke különbségét.

4. § (1) A költségvetési törvényben meg kell határozni, hogy az államháztartás központi alrendszere elsődleges kiadásainak a költségvetési törvényben tervezett, a tárgyévet követő második évre vonatkozó - (2) bekezdés szerint - korrigált főösszege a tárgyévet követő évre tervezett korrigált főösszeghez viszonyítva reálértéken milyen mértékben változhat.

(2) Az (1) bekezdés szerinti korrigált főösszeg számításakor az elsődleges kiadásokat

a) csökkenteni kell az Európai Unió, valamint az európai uniós tagsághoz kapcsolódó, de Európai Unión kívüli állam költségvetéséből származó források tervezett összegével,

b) csökkenteni kell a központi költségvetési szervek saját bevételeinek tervezett összegével.

(3) Amennyiben a költségvetés tervezéséhez alapul vett technikai kivétítés alapján az elsődleges egyenleg várható összege a tárgyévben és az azt követő négy évben kedvezőbben alakul a 3. § szerinti egyenlegcélnál, akkor az egyenlegcélok és az egyenlegek várható összege közötti különbözetet évenkénti bontásban Stabilitási és Adóreform Alapként kell nyilvántartani. A Kormány köteles - legkésőbb a költségvetési törvényjavaslat Országgyűlésnek történő benyújtásáig - a Stabilitási és Adóreform Alap összegének megfelelő mértékű adócsökkentési programot tartalmazó jogszabály-módosítást előterjeszteni.

A költségvetési fegyelmet és átláthatóságot biztosító eljárási szabályok

5. § (1) A jogszabályok előkészítése során előzetes költségvetési hatásvizsgálat elvégzésével az előkészítőnek fel kell mérni a szabályozás költségvetésre gyakorolt várható hatásait.

(2) A költségvetési hatások vizsgálata magában foglalja a tervezett jogszabály hatálybalépésétől számított legalább négy költségvetési évre vonatkozóan a tervezett szabályozás valamennyi lényeges, közvetlen és közvetett, a költségvetés bevételi vagy kiadási tételeit befolyásoló hatásának számszerű becslését, különös tekintettel a külső tételek, az államháztartásba tartozó intézmények bér jellegű kiadásainak alakulására, valamint az önkormányzatok számára törvényben előírt feladatok ellátásához szükséges pénzügyi források megváltozására.

(3) A költségvetési hatásvizsgálat tartalmazza továbbá a számítások során

a) alkalmazott feltevéseket,

b) összehasonlítási alapul vett technikai kivetítést, vagy más szervezet által készített és nyilvánosságra hozott technikai kivetítésre vonatkozó, egyértelmű utalást,

c) használt módszertan ismertetését.

6. § (1) A költségvetési politika fenntarthatóságának biztosítása érdekében a költségvetés tervezésének a valós gazdasági folyamatokon és megalapozott előrejelzéseken kell alapulnia.

(2) Az Országgyűlés döntéseinek

a) megalapozott költségvetési hatásvizsgálaton kell alapulniuk,

b) biztosítaniuk kell, hogy elfogadásuk esetén sem a kihirdetés évében, sem az azt követő naptári évben sem a költségvetési egyenleg, sem a külső tételek egyenlege ne romoljon a technikai kivetítéshez képest.

(3) A Kormány és a Kormány tagja feladat- és hatáskörét úgy gyakorolja, hogy az intézkedések meghozatalától, illetve rendelet elfogadása esetén a hatálybalépéstől számított második naptári év végéig a költségvetési egyenleg ne romoljon a technikai kivetítéshez képest.

(4) A (2) és (3) bekezdésben meghatározott valamennyi jogszabálytervezethez csatolni kell a költségvetési hatásvizsgálat lényeges megállapításait és eredményeit.

A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS

A Költségvetési Tanács feladatai és hatásköre

7. § (1) A Költségvetési Tanács az Országgyűlés törvényhozási tevékenységét támogató háromtagú testület, amely tevékenysége során nem utasítható, csak a törvényeknek van alárendelve.

(2) A Költségvetési Tanács

a) makrogazdasági előrejelzéseket készít;

b) a költségvetési adatokra vonatkozóan technikai kivetítést készít;

c) a költségvetési tervezéssel, előrejelzéssel és hatásvizsgálattal kapcsolatos módszertani ajánlásokat készít;

d) becslést készít mind a benyújtást követően, mind a zárószavazást megelőzően a költségvetési és pótköltségvetési törvényjavaslatok, valamint minden olyan, az Országgyűlés által tárgyalt törvényjavaslat költségvetési hatására vonatkozóan, amely külső tételek alakulására befolyással lehet;

e) becslést készíthet az Országgyűlés által tárgyalt, a *d)* pontban megjelöltekén kívüli törvényjavaslatok, továbbá azon módosító, kapcsolódó módosító és zárószavazás előtti módosító javaslatok költségvetési hatására vonatkozóan, amelyekről a Hárszabály szerint az Országgyűlésnek határoznia kell;

f) megkeresésükre a feladatkörébe tartozó kérdésekről tájékoztatja a köztársasági elnököt, az országgyűlési biztosokat, az Állami Számvevőszék elnökét, a Magyar Nemzeti Bank elnökét és az Országgyűlés bizottságait;

g) tájékoztathatja az Országgyűlés költségvetési ügyekben feladatkörrel rendelkező bizottságát vagy a Kormányt a költségvetési fegyelem megtartását és az államháztartás átláthatóságát célzó jogszabály-alkotási javaslatairól;

h) véleményezi a költségvetési elszámolási és számviteli tárgyú jogszabályok tervezeteit.

(3) A Költségvetési Tanács által készített előrejelzéseket, becsléseket és ajánlásokat a Költségvetési Tanács honlapján közzé kell tenni.

(4) A Költségvetési Tanács tevékenységéről és a feladatkörét érintő tapasztalatokról évente beszámol az Országgyűlésnek.

8. § (1) A Költségvetési Tanács az államháztartással kapcsolatban álló minden személytől vagy szervezettől minden olyan kérdésben felvilágosítást kérhet, az összes olyan iratba betekinthez, illetve iratról másolatot kérhet, kezelt adatot megismerhet, amely a feladatainak ellátásával összefügg.

(2) A Költségvetési Tanács az (1) bekezdésben foglaltak végrehajtása során a személyes adatokat - a közérdekből nyilvános adatok kivételével - személyazonosításra alkalmatlan módon ismerheti meg.

(3) Az adat minősített volta a Költségvetési Tanácsot feladatának ellátásában nem akadályozhatja, de a titok megtartására vonatkozó rendelkezések rá nézve is kötelezőek. A Költségvetési Tanács a feladatainak ellátása érdekében jogosult adó-, üzleti, bank-, értékpapír-, pénztár- vagy biztosítási titoknak, illetve más törvényben meghatározott titoknak minősülő adatok és információk megismerésére is. A Költségvetési Tanács által közzétett előrejelzések és becslések nem tartalmazhatnak minősített adatot és törvény által védett egyéb titkot, továbbá nem okozhatják ezek nyilvánosságra kerülését.

(4) A Költségvetési Tanács a feladatainak ellátásához szükséges, bármilyen módon vagy formában rögzített információt vagy ismeretet, függetlenül annak kezelési módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, (a továbbiakban: adat) kérhet attól a szervtől, amely az adatot kezeli, illetve amely az adat előállítására ésszerű erőfeszítéssel képes. A szerv a kérésnek haladéktalanul, de legkésőbb az annak kézhezvételétől számított tizenöt napon belül köteles eleget tenni. Amennyiben a kért adat nem áll rendelkezésre, és előállítása ésszerű határidőn belül nem lehetséges, erről írásban kell tájékoztatni a Költségvetési Tanácsot.

(5) A javaslatok költségvetési hatásának vizsgálatához szükséges adatok átadását, illetve előállítását a (4) bekezdés rendelkezései szerint a Költségvetési Tanács szóban vagy írásban kérheti a törvényjavaslat tárgyalása során a Kormányt képviselő minisztertől, más előterjesztő esetében pedig a törvényjavaslat előterjesztőjétől és az annak tárgyköre szerint feladatkörrel rendelkező minisztertől.

(6) Ha az adatokat az arra kötelezett a Költségvetési Tanács számára - a kérés kézhezvételétől számított tizenöt napon belül - nem adja át, a Költségvetési Tanács az adatot az államháztartásért felelős minisztertől kérheti. Az államháztartásért felelős miniszter a kérés kézhezvételétől számított öt munkanapon belül köteles az adatot átadni, vagy tájékoztatni a Költségvetési Tanácsot arról, hogy az adat nem áll rendelkezésre.

(7) Ha az adatokat a Költségvetési Tanács részére a (4)-(6) bekezdésben foglalt határidőkre az arra kötelezett nem adja át, a Költségvetési Tanács ezt a tényt nyilvánosságra hozza.

(8) A Költségvetési Tanács és az adat átadására kötelezett között a kapcsolat - erre irányuló megállapodás esetén - elektronikus aláírással ellátott dokumentum alkalmazásával is megvalósulhat.

(9) Az adat átadására kötelezett szerv vagy miniszter irányítása alá tartozó szerv nevében eljáró személyt nem érheti hátrány azért, ha - a (3) bekezdésben megjelölt titoknak minősülő adatok védelmét szolgáló előírások betartása mellett - tájékoztatja a Költségvetési Tanácsot a feladatának ellátásához szükséges adatról.

(10) Az e §-ban foglalt kötelezettségek a Költségvetési Tanács feladatának ellátásában közreműködő szervezet foglalkoztatottjaira is vonatkoznak.

A Költségvetési Tanács és tagjainak jogállása

9. § (1) A Költségvetési Tanácsot az Országgyűlés kilencéves időtartamra választja. A Költségvetési Tanács tagjai nem választhatók újra. Amennyiben a Költségvetési Tanács tagjának megbízási időtartama kevesebb, mint három év volt, egyszer újraválasztható.

(2) A Költségvetési Tanács egy-egy tagjává választható személyt a köztársasági elnök, az Állami Számvevőszék elnöke és a Magyar Nemzeti Bank elnöke jelöli.

(3) A Költségvetési Tanács tagjának jelölt személyeket az Országgyűlés költségvetési ügyben feladatkörrel rendelkező bizottsága meghallgatja.

(4) A Költségvetési Tanács tagjává olyan büntetlen előéletű, választójoggal rendelkező magyar állampolgár választható meg, aki szakirányú egyetemi diplomával, továbbá a költségvetési vagy pénzügyi tevékenységgel kapcsolatos kérdésekben kiemelkedő elméleti vagy gyakorlati szakmai ismeretekkel, valamint legalább ötéves vezetői gyakorlattal rendelkezik.

(5) A Költségvetési Tanács tagjává nem választható meg olyan személy, aki

a) a jelölést megelőző négy évben olyan megbízatást teljesített, amely megszűnik a Kormány megbízatásának megszűnésével (a továbbiakban: a Kormány megbízatásához kötött megbízatás),

b) a jelölést megelőző négy évben országgyűlési képviselő, európai parlamenti képviselő volt, illetve bármely párt országos (központi) szervezetében választott vezető tisztséget töltött be,

c) a Kormány megbízatásához kötött megbízatást teljesítő személy, országgyűlési képviselő, európai parlamenti képviselő, vagy bármely párt országos (központi) szervezetében választott vezető tisztséget betöltő személy Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója.

(6) A Költségvetési Tanács tagja az elődje megbízatásának megszűnésekor, illetve ha elődje megbízatásának megszűnését követően választották meg, a megválasztásával lép hivatalba.

(7) Amennyiben a Költségvetési Tanács megbízási időtartamának letelte előtt választanak új tagot, a Költségvetési Tanács újonnan választott tagjának megbízatása legkésőbb a Költségvetési Tanács megbízatásának lejártával megszűnik.

(8) A Költségvetési Tanács tagja a megválasztását követően az Országgyűlés előtt esküt tesz.

10. § (1) A Költségvetési Tanács tagjai közül a köztársasági elnök által jelölt tag

a) vezeti a Költségvetési Tanácsot,

b) hívja össze a Költségvetési Tanács ülését és állapítja meg annak napirendjét,

c) képviseli a Költségvetési Tanácsot,

d) jóváhagyja a törvényjavaslatokról készített, nyilvánosságra hozandó becsléseket,

e) vezeti a Költségvetési Tanács Titkárságát.

(2) A Költségvetési Tanács tagjai közül a köztársasági elnök által jelölt tag felelősséggel tartozik az Országgyűlésnek a Költségvetési Tanács által készített becslések megalapozottságáért.

(3) A Költségvetési Tanács működésére vonatkozó szabályokat a Költségvetési Tanács Szervezeti és Működési Szabályzata állapítja meg, amelyet a Költségvetési Tanács egyhangú döntéssel fogad el.

(4) A Költségvetési Tanács a 7. § (2) bekezdés c), f), g) és h) pontjaiban foglalt feladatainak ellátását Szervezeti és Működési Szabályzatában a köztársasági elnök által jelölt tagra ruházhatja.

(5) A Költségvetési Tanács akkor határozatképes, ha tagjainak többsége jelen van. Döntéseit a jelenlévők egyszerű szótöbbségével hozza.

11. § (1) A Költségvetési Tanács köztársasági elnök által jelölt tagja tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység kivételével más tisztséget és megbízást nem fogadhat el, illetve más keresőfoglalkozást nem folytathat, díjazást nem fogadhat el.

(2) A Költségvetési Tanács többi tagja

a) kizárólag tisztségével összeegyeztethető egyéb tevékenységet végezhet;

b) nem állhat a Költségvetési Tanács Titkárságánál és többségi állami tulajdonú gazdasági társaságnál munkavégzésre irányuló jogviszonyban;

c) nem lehet köztisztviselő;

d) megbízást nem fogadhat el központi költségvetési szervtől, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságtól és a Költségvetési Tanács Titkárságától, kivéve, ha az tudományos, oktatói, művészeti, lektori, szerkesztői, valamint jogi oltalom alá eső szellemi tevékenység végzésére irányul;

e) nem lehet többségi állami tulajdonú gazdasági társaság vezető tisztségviselője és felügyelő bizottságának tagja.

(3) A Költségvetési Tanács tagja nem lehet a Kormány megbízatásához kötött megbízatást teljesítő személy, országgyűlési képviselő, európai parlamenti képviselő, illetve bármely párt országos (központi) szervezetében választott vezető tisztséget betöltő személy, illetve ezek Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója.

(4) Ha a Költségvetési Tanács tagjával kapcsolatban összeférhetlenségi ok áll fenn, az összeférhetetlen helyzetet a Költségvetési Tanács tagjának a tudomására jutást követő tíz napon belül meg kell szüntetnie.

(5) Ha a Költségvetési Tanács tagja a (4) bekezdésben foglalt kötelezettségének az előírt időben nem tesz eleget, az Országgyűlés bármely képviselő indítványára meghozott határozatával állapítja meg az összeférhetlenséget.

(6) Ha az összeférhetlenségi eljárás ideje alatt a Költségvetési Tanács tagja a vele szemben fennálló összeférhetlenségi okot megszünteti, az összeférhetlenség megállapítását mellőzni kell.

12. § (1) A Költségvetési Tanács tagjai a megválasztásukkor, majd azt követően évente az országgyűlési képviselőkre vonatkozó szabályok szerint vagyonynyilatkozatot tesznek, amelyet a Költségvetési Tanács honlapján közzé kell tenni.

(2) A Költségvetési Tanács tagjai vagyonynyilatkozatát az Országgyűlés mentelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága tartja nyilván és ellenőrzi.

(3) Ha a Költségvetési Tanács tagja vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettségét szándékosan elmulasztja, vagy a vagyonynyilatkozatban szándékosan lényeges adatot, tényt valótlanul közöl, az Országgyűlés mentelmi ügyekkel foglalkozó bizottsága írásban felhívja az érintettet a mulasztás pótlására, a valótlan tény, adat javítására. A felhívásnak a Költségvetési Tanács tagja a felhívás kézhezvételét követő tíz napon belül köteles eleget tenni.

(4) Ha a Költségvetési Tanács tagja a (3) bekezdésben foglalt kötelezettségének az előírt időben nem tesz eleget, az Országgyűlés bármely képviselő indítványára meghozott határozatával állapítja meg a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettség megsértését.

13. § (1) A Költségvetési Tanács tagjának megbízatása megszűnik:

a) a megbízatási időtartam leteltével,

b) a 70. életév betöltésével,

c) lemondással,

d) az összeférhetlenség megállapításával,

e) a vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettség megsértésének megállapításával,

f) felmentéssel,

g) kizárással,

h) halálával.

(2) A lemondást írásban kell közölni az Országgyűlés elnökével.

(3) A Költségvetési Tanács tagjának megbízatását felmentéssel kell megszüntetni, ha a Költségvetési Tanács tagja neki fel nem róható okból legalább hat hónapig nem képes eleget tenni megbízatásából adódó feladatainak.

(4) A Költségvetési Tanács tagjának megbízatását kizárással kell megszüntetni, ha a Költségvetési Tanács tagja neki felróható okból nem tesz eleget megbízatásából eredő feladatainak, illetve jogerős ítéletben megállapított büntetést követett el, vagy más módon tisztségére méltatlanná vált.

(5) A Költségvetési Tanács tagjának felmentéséről és kizárásáról bármely képviselő indítványára az Országgyűlés dönt.

14. § (1) A Költségvetési Tanács tagjai közül a köztársasági elnök által jelölt tag az Állami Számvevőszék elnökét megillető illetményre és egyéb juttatásokra jogosult.

(2) A Költségvetési Tanács többi tagja illetményének összege a köztársasági elnök által jelölt tag illetményének 50 százaléka.

(3) A Költségvetési Tanács tagjai közül a köztársasági elnök által jelölt tagot naptári évenként 40 munkanap szabadság illeti meg.

(4) A Költségvetési Tanács tagjainak társadalombiztosítási jogállására a közszolgálati jogviszonyban állókra vonatkozó szabályok az irányadók.

(5) A Költségvetési Tanács tagja megbízatásának időtartama közszolgálati jogviszonyban töltött időnek, illetőleg nyugdíjra jogosító szolgálati időnek számít.

15. § (1) A Költségvetési Tanács feladataival kapcsolatos előkészítés és ügyvitel teendőit a Költségvetési Tanács Titkársága látja el.

(2) A Költségvetési Tanács Titkárságának szervezetére - beleértve a szervezeti formáját is - és működésére vonatkozó szabályokat a Költségvetési Tanács állapítja meg.

16. § (1) A Költségvetési Tanács állapítja meg költségvetését, amely az Országgyűlés költségvetési fejezetén belül önálló címet képez. A fejezet felügyeletét ellátó szerv vezetőjének jogosítványait a Költségvetési Tanács tagjai közül a köztársasági elnök által jelölt tag gyakorolja.

(2) A Költségvetési Tanács állítja össze a költségvetésére vonatkozó javaslatát és költségvetésének végrehajtásáról szóló beszámolót, amelyet a Kormány - változatlan tartalommal - a költségvetési törvényjavaslat, illetve a zárszámadási törvényjavaslat részeként terjeszt elő az Országgyűlésnek.

(3) A Költségvetési Tanács gazdálkodását az Állami Számvevőszék ellenőrzi.

(4) A Költségvetési Tanács székhelye Budapest.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Hatályba lépés

17. § (1) E törvény - a (2)-(4) bekezdésekben foglalt kivételekkel - 2009. január 1-jén lép hatályba.

(2) E törvény 18. § (1), (3) és (4) bekezdése a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(3) E törvény 3. §-a - az e § (4) bekezdésében foglaltak kivételével -, 22. § (2) bekezdésében módosított Áht. 2/A. § (2) bekezdésének *c* és *d*) pontja, 22. § (9) bekezdésében módosított Áht. 36/B. § (1) bekezdése, valamint a 22. § (3) bekezdése 2009. július 1-jén lép hatályba.

(4) E törvény 3. § (2) bekezdésének *c*) pontja, 5., 6. és 22. §-a - az e § (3) bekezdésében foglalt kivételekkel - 2010. január 1-jén lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

18. § (1) Az államháztartás központi alrendszerei korrigált és konszolidált elsődleges kiadási főösszegének 2009. évre tervezett értéke az ugyanígy számított, 2008. évre tervezett értékhez képest nem növekedhet.

(2) 2010. és 2011. évre a Kormány olyan költségvetési törvényjavaslatot köteles benyújtani, amely biztosítja, hogy az államháztartás központi alrendszerei korrigált elsődleges kiadási főösszegének tervezett értéke az ugyanígy számított, megelőző évre tervezett értékéhez képest reálértéken legfeljebb a bruttó hazai termék reálértéke várható növekedési ütemének felével növekedhet.

(3) Az államháztartás központi alrendszerei (1)-(2) bekezdés szerinti korrigált főösszegének számításakor az elsődleges kiadásokat

a) csökkenteni kell az Európai Unió, valamint az európai uniós tagsághoz kapcsolódó, de Európai Unió kívüli állam költségvetéséből származó források tervezett összegével,

b) csökkenteni kell a központi költségvetési szervek saját bevételeinek tervezett összegével.

(4) Az államháztartás központi alrendszerei (1) bekezdés szerinti konszolidált főösszegének számításakor az elsődleges kiadásokat

a) csökkenteni kell a Nyugdíjbiztosítási Alap támogatásai közül a magánnyugdíjpénztárba átlépők miatti járulékkiesés pótlását valamint a Nyugdíjbiztosítási Alap kiadásainak támogatását szolgáló központi költségvetési kiadások tervezett összegével,

b) csökkenteni kell az Egészségbiztosítási Alap támogatásai közül a központi költségvetésből járulék címen átadott pénzeszközök tervezett összegével,

c) csökkenteni kell az elkülönített állami pénzalapok központi költségvetésbe történő befizetéseinek tervezett összegével.

(5) 2010. és 2011. években a Kormány olyan költségvetési törvényjavaslatot köteles benyújtani, amely biztosítja, hogy az Áht. 116. § (1) bekezdés 2. pontja szerinti maastrichti deficitmutató értéke csökken az előző évi értékhez képest.

19. § (1) A Költségvetési Tanács tagjainak személyére első ízben e törvény hatálybalépését követő harminc napon belül kell javaslatot tenni.

(2) A Költségvetési Tanácsnak a 7. § (2) bekezdése *a)* és *c)* pontjaiban foglalt feladatokat 2009. július 1-jétől kell ellátnia.

(3) A Költségvetési Tanácsnak a 7. § (2) bekezdése *b)* pontjában foglalt feladatot 2010. július 1-jétől kell ellátnia.

(4) A Költségvetési Tanácsnak a 7. § (2) bekezdése *d)* és *e)* pontjaiban foglalt feladatokat 2010. július 1-jétől kell ellátnia, de 2011. január 1-jéig csak a költségvetési törvényjavaslat esetében.

(5) A 7. § (2) bekezdése *d)* és *e)* pontjai szerinti becsléseknek az önkormányzatok számára törvényben előírt feladatok ellátásához szükséges pénzügyi források megváltozására vonatkozó adatokat 2011. január 1-jétől kell tartalmaznia.

(6) A 2010. évi költségvetési törvény előkészítésénél és elfogadásánál a 22. §-ban foglalt rendelkezéseket figyelembe kell venni.

(7) A 22. § (20) bekezdésében módosított Áht. 124. § (2) bekezdése *zsg)* pontjában foglalt rendeletet a Kormánynak első ízben 2010. január 1-jét követően kell megalkotnia.

Felhatalmazások

20. § Felhatalmazást kap az államháztartásért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg a költségvetési hatásvizsgálat tartalmára és módszereire vonatkozó részletes szabályokat, amelyeknek összhangban kell lenniük a Költségvetési Tanács által közzétett módszertani ajánlásokkal.

Hatályukat vesztő rendelkezések

- 21. §** (1) 2010. január 1-jén hatályát veszti az Áht. 1. § (1) bekezdése, 5. §-a, 7. § (2) bekezdése, 8. § (1) bekezdése, 35. § (2) bekezdése, 40. §-a és 47. § (2) bekezdése.
(2) 2011. december 31-én hatályát veszti e törvény 4. §-ának (3) bekezdése.

Módosuló rendelkezések

- 22. §** (1) Az Áht. 2. §-ának helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„2. § (1) Az államháztartás központi és önkormányzati alrendszerből áll.
(2) Az államháztartás központi alrendszere magában foglalja
a) a Magyar Államot, mint közjogi kötelezettségek és jogosítványok (beleértve az alapszerűen finanszírozott állami feladatokat) alanyát és
b) az alábbi jogi személyeket:
ba) a Magyar Államot,
bb) a központi költségvetési szerveket,
bc) mindazokat a jogi személyeket, amelyeket törvény a központi alrendszerbe sorol,
bd) törvény eltérő rendelkezése hiányában azon költségvetési szerveket, amelyeknek alapítója a Kormány vagy a központi alrendszerbe tartozó jogi személy.
(3) Az államháztartás önkormányzati alrendszere az alábbi jogi személyeket foglalja magában:
a) a helyi önkormányzatokat,
b) a kisebbségi önkormányzatokat,
c) az önkormányzati költségvetési szerveket,
d) mindazokat a jogi személyeket, amelyeket törvény az önkormányzati alrendszerbe sorol,
e) azon költségvetési szerveket, amelyek alapítója az önkormányzati alrendszerbe tartozik.”
(2) Az Áht. 2/A. §-ának helyébe az alábbi rendelkezés lép:
„2/A. § (1) Az államháztartás mindkét alrendszerének gazdálkodását érintő fogalmak:
a) *költségvetés*: az államháztartást alkotó, a 2. § (2) és (3) bekezdéseiben meghatározott jogalanyok gazdálkodásának alapjául szolgáló olyan pénzügyi terv, amely szembeállítja az állami vagy önkormányzati feladatok ellátására fordítható költségvetési kiadásokat a költségvetési bevételekkel,
b) *költségvetési bevétel*: a pénzeszközök állományának tranzakcióból eredő növekedése, beleértve a pénzforgalommal nem járó, a 8/B. § (4) bekezdése szerint elszámolt kiegészítő tételeket is, de ide nem értve a pénzügyi eszközök cseréjéből eredő tételeket,
c) *költségvetési kiadás*: a pénzeszközök állományának tranzakcióból eredő csökkenése, beleértve a pénzforgalommal nem járó, a 8/B. § (4) bekezdése szerint elszámolt kiegészítő tételeket is, de ide nem értve a pénzügyi eszközök cseréjéből eredő tételeket,
d) *elsődleges bevétel*: a hitelviszonyon alapuló pénzügyi eszközök utáni kamatbevételek nélkül számított költségvetési bevételek,
e) *elsődleges kiadás*: az adóssághoz kapcsolódó kamatkiadások nélkül számított költségvetési kiadások,
f) *egyenleg*: a bevételek és a kiadások különbözete,
g) *többlet*: az a pozitív összeg, amennyivel a bevételek meghaladják a kiadásokat,
h) *hiány*: az a pozitív összeg, amennyivel a kiadások meghaladják a bevételeket,
i) *adósság*: hitelviszonyon alapuló tartozások névértéken számítva.
(2) Az államháztartás központi alrendszerének gazdálkodását érintő fogalmak:
a) *állami költségvetés*: az államháztartás központi alrendszerének konszolidált költségvetése,

b) államadósság: az államháztartás központi alrendszerének konszolidált adóssága,
c) külső tételek: költségvetési törvények által közvetlenül nem befolyásolható, a 3. § szerinti elsődleges bevételek és kiadások,

d) belső tételek: külső tételnek nem minősülő elsődleges bevételek és kiadások.”

(3) Az Áht. 3. §-ának helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„3. § (1) Külső tételnek csak olyan költségvetési tétel tekinthető, amelyről e törvény kifejezetten kimondja, hogy külső tétel.

(2) Azok az elsődleges bevételek és kiadások minősíthetők külső tételnek, amelyek

a) egyedi jogosultságot vagy kötelezettséget létrehozó törvényi rendelkezés végrehajtását szolgálják, és

b) adott évre vonatkozó összegét az *a)* pontban meghatározott törvényi rendelkezés, valamint magángazdasági és demográfiai folyamatok egyértelműen meghatározzák.

(3) Külső tételnek minősülnek a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződésben meghatározott kifejezett fizetési kötelezettségek teljesítését szolgáló elsődleges bevételek és kiadások.”

(4) Az Áht. 8. §-a a következő (5)-(9) bekezdésekkel egészül ki:

„(5) A többségi állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok számviteli eredményének az állami tulajdonra eső arányos részét a mérlegkészítés évében költségvetési tételként el kell számolni. A veszteséget kiadásként, a nyereséget bevételként kell elszámolni.

(6) Amennyiben gazdálkodó szervezet a Magyar Állammal vagy önkormányzattal kötött, legalább 5 év lejáratú szerződés keretében beruházást hajt végre annak érdekében, hogy a létrehozott eszköz felhasználásával szolgáltatást nyújtson, akkor

a) a beruházás számviteli aktiválásakor a szerződésben nevesített eszköz értékét költségvetési kiadásként el kell számolni;

b) az eszköz *a)* pont szerint költségvetési kiadásként elszámolt értékét az aktiválás évétől kezdve a szerződés hátralévő futamideje alatt évenként időarányos részletekben költségvetési bevételként el kell számolni;

c) amennyiben a szerződés a szerződés szerinti határidő előtt megszűnik, akkor a megszűnésekor a *b)* pont szerint még el nem számolt részt egy összegben bevételként el kell számolni.

(7) Amennyiben a (6) bekezdés szerinti célra irányuló szerződés határozatlan idejű, akkor a (6) bekezdés *b)* pont alkalmazása tekintetében 5 év lejáratúnak kell tekinteni.

(8) A (6)-(7) bekezdésekben foglaltakat kell alkalmazni akkor is, ha többségi állami tulajdonú gazdasági társaság nem szerződés, hanem tulajdonosi döntés alapján hajt végre a (6) bekezdés szerinti beruházást.

(9) A (6)-(8) bekezdésben foglaltakat a 2010. január 1-jét követően megkötött szerződések esetén kell alkalmazni.”

(5) Az Áht. 8/A. §-ának (3) bekezdése az alábbi *k)*-*l)* pontokkal egészül ki:

(*A finanszírozási célú pénzügyi műveletek a következők:*)

„*k)* többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok osztalékának elvonása (ideértve az osztalék-előleget is);

l) többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok tőkéjének emelése és csökkentése.”

(6) Az Áht. a következő 8/B. §-sal egészül ki:

„8/B. § (1) A megvalósult költségvetési bevételek és kiadások elszámolásakor alkalmazni kell az alábbi elveket:

a) minden költségvetési kiadást és bevételt el kell számolni (teljesség elve);

b) csak olyan kiadást és bevételt lehet elszámolni, amely számviteli bizonylattal alátámasztható (számviteli megalapozottság elve);

c) azt az elszámolási módot kell választani, amely leginkább alkalmas a tényleges gazdasági folyamatok bemutatására (tartalom elsődlegessége a formával szemben).

(2) Az (1) bekezdésben foglalt elvek érvényesülése érdekében, ahol szakmai szempontból lehetséges, alkalmazni kell az alábbi elveket:

a) az elszámolási módok tekintetében az állandóságot és az összehasonlíthatóságot biztosítani kell (következetesség elve);

b) a költségvetési bevételek és kiadások - törvényben szabályozott esetek kivételével - egymással szemben nem számolhatók el (bruttó elszámolás elve).

(3) A költségvetést az (1)-(2) bekezdésekben foglalt elvekkel összhangban kell elkészíteni.

(4) A pénzforgalomban megvalósuló tételek mellett az olyan, pénzforgalommal nem járó, kiegészítő tételt is el kell számolni költségvetési bevételként vagy költségvetési kiadásként, amelyek elszámolása az (1) bekezdés *c)* pontjában foglalt elv érvényesítése érdekében szükséges.

(5) A költségvetési elszámolási szabályok összessége az a módszertan, amely alapján a számviteli adatokból kiindulva meghatározhatók a költségvetési egyenleg és az adósság tételei, valamint a költségvetési egyenleg és az adósság összefüggései.

(6) A költségvetési elszámolási szabályok tartalmára a Költségvetési Tanács és az Állami Számvevőszék elnöke által együttesen jelölt - legfeljebb egyéves megbízáttal rendelkező, tiszteletdíjra vagy más juttatásra nem jogosult - szakértőkből létrehozott testület tesz szakmai javaslatot.”

(7) Az Áht. 12. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„12. § (1) Az államháztartás alrendszerében minden pénzmozgásról el kell számolni.

(2) Az államháztartás alrendszerében a költségvetési gazdálkodás - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a bevételi előirányzatok teljesítésének kötelezettségét és a kiadási előirányzatok felhasználásának jogosultságát foglalja magában. A kiadási előirányzat nem jár felhasználási kötelezettséggel.

(3) A bevételi előirányzatok előirányzat-módosítás nélkül is túlteljesíthetők, ha a bevételekre vonatkozó jogszabályi előírások év közben nem változnak. Ellenkező esetben az előirányzatokat az arra jogosultnak módosítani kell.

(4) Költségvetési kiadás a központi alrendszerben csak törvény alapján teljesíthető.

(5) A külső kiadások és a kamatkidadások a költségvetési törvény kifejezett rendelkezése nélkül is teljesíthetők.

(6) A költségvetési törvény eltérő rendelkezése hiányában a tervezett összeget meghaladó belső kiadás nem teljesíthető, kivéve, ha a kiadásra korábbi költségvetési törvény adott felhatalmazást, és ezt törvény vagy a Kormány törvény felhatalmazása alapján kiadott rendelete nem korlátozza.

(7) A költségvetési törvény csak a következő belső kiadások esetében adhat felhatalmazást a tervezett összeget meghaladó kiadás teljesítésére:

a) a devizában teljesítendő kiadások esetében az árfolyamváltozás hatásának mértékéig,

b) a jogszabályon vagy szerződésen alapuló visszavonhatatlan kötelezettségvállalásokból eredő kiadások esetében.

(8) A jogerős bírósági döntésen alapuló kifizetések a tervezett összeget meghaladóan is teljesíthetők.

(9) Amennyiben egy költségvetési szerv bevételei meghaladják a tervezett értéket, akkor költségvetési törvény által meghatározott esetekben és mértékig - de legfeljebb a bevételi többlet mértékéig - a költségvetési szerv kiadásai is meghaladhatják a költségvetési törvényben tervezett mértéket.

(10) A külső bevételek túlteljesülése nem alapozhat meg olyan jogszabályi változást, amely a legújabb technikai kivetítéshez képest az elsődleges egyenleget rontaná.

(11) A bevételi előirányzatok elmaradása, illetve más kiadások túlteljesülése, illetve a belső tételek egyenlegének tárgyévvel megelőző költségvetési törvényben előírt követelményétől való eltérés esetén a kiadási előirányzatok jogszabályi előírások alapján csökkenthetők, zárolhatók, illetve törölhetők.

(12) A zárolás az előirányzat egy része vagy egésze adott költségvetési évi felhasználásának időleges, feltételhez kötött korlátozása, felfüggesztése.”

(8) Az Áht. 29. § (1) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A költségvetési törvényjavaslatot az Országgyűlés az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács véleményével együtt tárgyalja meg.”

(9) Az Áht. a következő 36/B. §-sal egészül ki:

„36/B. § (1) A Kormány a költségvetési törvényjavaslat benyújtásakor köteles az Országgyűlést tájékoztatni arról, hogy a javaslat elfogadása esetén - összhangban a középtávú tervekkel - legalább három évre vonatkozóan milyen részletes kötelezettségvállalási korlátozásokat kíván érvényre juttatni a tárgyév során.

(2) A költségvetési törvény kihirdetése után a Kormány rendeletet alkot - a költségvetési törvénynek megfelelő szerkezetben - az (1) bekezdés szerinti számszerű korlátokról, valamint azon eljárási szabályokról, amelyek biztosítják a kötelezettségvállalási korlátok betartását.

(3) A költségvetési törvény kihirdetése után a Kormány - a költségvetési törvénynek megfelelő szerkezetben - rendeletben határozza meg a költségvetési bevételeknek és kiadásoknak a tárgyévvel követő két évre tervezett összegét.”

(10) Az Áht. 41. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„41. § (1) Pótköltségvetést köteles a Kormány benyújtani az Országgyűlésnek, ha a költségvetési törvény tervezésénél figyelembe vett bruttó hazai össztermék 0,2%-ánál nagyobb mértékben csökken a várható elsődleges többlet a jóváhagyotthoz képest, és ez az egyenlegromlás nem magángazdasági vagy demográfiai okok miatt következik be.

(2) A költségvetési felelősségről szóló törvény 3. §-a szerint meghatározott egyenleg-követelmény és egyenlegcél, valamint a 4. § szerint meghatározott kiadási korlát megváltoztatása pótköltségvetésnek minősül.

(3) A pótköltségvetési törvényjavaslat a költségvetési törvénynek az előirányzatok meghatározására vonatkozó rendelkezéseit javasolja újból megállapítani.

(4) A költségvetési törvény módosítását nem az (1) bekezdésben említett okok miatt kezdeményező és formailag nem a (2) bekezdésben foglaltak szerinti törvényjavaslat nem minősül pótköltségvetési törvényjavaslatnak, illetve hatálybalépés esetén pótköltségvetési törvénynek.

(5) Amennyiben az Országgyűlés olyan törvényt fogad el, amely a törvény elfogadásához alapul vett költségvetési hatásvizsgálatban a tárgyévre előrejelzett egyenleg rontása nélkül módosítja egyes külső tételek előrejelzett összegét, a Kormány a törvény elfogadásához alapul vett költségvetési hatásvizsgálat alapján rendeletben intézkedik az állami költségvetés megfelelő külső tételeinek átcsoportosításáról.”

(11) Az Áht. 50. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„50. § Az államháztartásért felelős miniszter április 15-éig elkészíti és a Kormány elé terjeszti a következő évekre vonatkozó gazdaságpolitikai elképzelésein alapuló költségvetési politika fő irányait és a költségvetési tervezés fő kereteit meghatározó költségvetési irányelveket.”

(12) Az Áht. az alábbi 50/A. §-sal egészül ki:

„50/A. § (1) A Kormány az államháztartás és a gazdaság tárgyevi helyzetéről félévente tájékoztatót nyújt be az Országgyűlés költségvetési ügyekben feladatkörrel rendelkező bizottságának.

(2) Az országgyűlési képviselők általános választása első fordulója magyarországi szavazásának napját 15 nappal megelőzően

a) az államháztartás egészének tekintetében az államháztartásért felelős miniszter,

b) a miniszterek, illetve a nem miniszter irányítása alá tartozó szervek vezetői saját feladatkörük tekintetében

részletes jelentést tesznek közzé az államháztartás vagyoni és pénzügyi helyzetéről és az Országgyűlés megalakulását követő időszakban keletkezett, a későbbi éveket terhelő pénzügyi kötelezettségekről.

(3) A (2) bekezdés szerinti jelentést az előzetes véleményezés érdekében a közzétételt megelőző 15 napon belül meg kell küldeni az Állami Számvevőszéknek.

(4) A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek általános választását megelőző 30 nappal a polgármester, a főpolgármester és a megyei közgyűlés elnöke részletes jelentést tesz közzé a helyi önkormányzat vagyoni és pénzügyi helyzetéről, valamint a képviselő-testület megalakulását követően keletkezett, a későbbi éveket terhelő pénzügyi kötelezettségekről.”

(13) Az Áht. 51. § (2) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az államháztartásért felelős miniszter augusztus 31-ig terjeszti a Kormány elé a költségvetési törvényjavaslat tervezetét.”

(14) Az Áht. 52. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A Kormány a költségvetési törvény utolsó költségvetési évében szeptember 30-áig benyújtja az Országgyűlésnek a következő egy vagy többéves - az e törvény 7. §-ának (3) bekezdése szerinti költségvetési évenként meghatározott előirányzatokat tartalmazó - költségvetési törvényjavaslatát, és ehhez tájékoztatási céllal az államháztartás helyzetét bemutató összefoglaló táblázatokat, mérlegeket mellékel. A fejezeti részletező táblázatokat és ezek szöveges indokolásait október 15-ig kell az Országgyűlésnek benyújtani.”

(15) Az Áht. az alábbi 53/B. §-sal egészül ki:

„53/B. § A költségvetési törvényben meg kell jelölni a rendelkezések hatályvesztésének időpontját.”

(16) Az Áht. V. fejezetének címe helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az önkormányzatok költségvetése”

(17) Az Áht. 62. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A kisebbségi önkormányzat a költségvetésből finanszírozza és látja el a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló, és más törvényben meghatározott feladatait.”

(18) Az Áht. 110. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„110. § (1) Az államháztartás adóssága az államadósság és az önkormányzati adósság együttes értéke, amelynek számításakor az alrendszerek egymással szembeni adósságát konszolidálni kell.

(2) Az önkormányzati adósság a helyi és a kisebbségi önkormányzatokat együttesen terhelő adósság, amelynek számításakor az egyes önkormányzatok egymással szembeni adósságát konszolidálni kell.

(3) A maastrichti adósságmutató az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló, 1993. november 22-i 3605/93/EK tanácsi rendelet szerint jelentendő adósságmutató.”

(19) Az Áht. 111. §-ának helyébe a következő rendelkezés lép:

„111. § (1) Az államadósságból eredő kötelezettségek kezeléséért, teljesítéséért és nyilvántartásáért az államháztartásért felelős miniszter felelős.

(2) Az önkormányzatok az őket terhelő adósságból eredő kötelezettségek kezeléséért, teljesítéséért és nyilvántartásáért önállóan felelősek.”

(20) Az Áht. 124. § (2) bekezdése a következő *zsg*) ponttal egészül ki:

[(2) A Kormány felhatalmazást kap arra, hogy rendeletben állapítsa meg]

„*zsg*) a költségvetési elszámolási szabályokat a 8/B. § (6) bekezdése szerinti szakértői testület szakmai javaslatával összhangban.”